

Asia: VN/335/2019

Vesilain tarkistaminen; työryhmän mietintö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen ja EU:n pohjoisimman vesivoimalaitoksen omistaja, Inergia Oy, vastustaa lakimuutosta. Yritykseen kohdistuva yleistason kalatalousvelvoite, kalatalousmaksu tai niiden yhdistelmä kaventaisi perustuslain suomaa omaisuudensuojaa, joten sellaiseen on aina oltava tapauskohtainen, tutkittuun tietoon perustuva painava yhteiskunnallinen syy. Vesivoiman tuotanto on epästabiilimmaksi muuttuvan sähköjärjestelmän kannalta kriittisen tärkeää säätövoimaa, jonka olemassa olevaa tuotantoa ei pidä rajoittaa ilman erityisen painavaa syytä. Vanha vesivoima on uusiutuvaa, vihreää ja fossiilivapaata energiaa.

Inergia Oy on omistajansa, Inarin kunnan, kanssa selvittänyt vaelluskalojen palauttamista vanhaan luonnonuomaan. Inarin kunta on asettanut omistajatavoitteena Inerialle velvoitteen vaelluskalahankkeen edesauttamisen. Koska toimenpiteet ovat syntyneet vapaaehtoisesti, ei lainsäädännölliselle sääntelylle ole tapauksessamme tarvetta ja kunta voi omistajaohjauksensa avulla vaikuttaa vaelluskalahankkeeseen myönteisesti. Mikäli lakimuutos toteutuisi, kaventaisi se myös Inarin kunnan omaisuudensuojaa, koska uusilla velvoitteilla olisi todennäköinen heikentävä vaikutus Inergian kykyyn maksaa osinkoa omistajalleen.

Jotta syy voi olla yhteiskunnallisesti painava, on arvioitava aina tapauskohtainen kokonaistaloudellisuus. Vaellusmahdollisuuksien palauttaminen ekosysteemiin on aina paikallinen ratkaisu, koska vesivoimalaitosten toteutustavat vaihtelevat. Kokonaistaloudellisuudessa on myös huomioitava voimalaitoksen käyttöikä ja voimalaitoksen elinkaari. Elinkaaren loppupuolelle osuvat raskaat velvoitteet voisivat viedä vesivoimalaitosten omistajat taloudelliseen ahdinkoon ja toiminnasta voisi tulla nopeasti kannattamatonta. Kannattamattomalla toiminnalla on mahdoton rahoittaa velvoitteista syntyvät kustannukset, jotka voivat siten muodostua helpostikin ja nopeassa ajassa kohtuuttomiksi. Vesivoimantuotanto jakaa voimakkaasti mielipiteitä ja on vaelluskaloihin liittyvien haittojen takia hyvin kiistanalainen aihe, siksi on tärkeää, että paikallisesti toteutettaville hankkeille löytyy vaikutuspiirinsä sisältä sosiaalinen hyväksyntä. Esimerkiksi vesialtaiden

säännöstelystä luopuminen voi vaikuttaa altaan rantaviivaan merkittävästi ja aiheuttaa rantaviivan kiinteistön omistajille arvonalenemaa sekä virkistysarvojen heikentymää.

Inergia Oy:n tapauksessa vaelluskalojen ennallistamisessa on selvitetty pohjapatoa, joka sijaisi Inergia Oy:n hallinnoiman maa-alueen ulkopuolella, joten yhtiöllä ei ole ylipäätään itsenäisesti vaikutusmahdollisuuksia alkaa rakentaa ratkaisua vieraille maalle/vesialueelle.

Inergia Oy:n toiminta on nykyisen vesilainmukaista ja lupaehtoja noudatetaan poikkeuksetta. Alueen kannalta parhaaseen ekosysteemiin päästään jatkamalla hanketta Inarin kunnan kanssa vapaaehtoisesti ja ilman lakitason sääntelyä.

Koskinen Tommi
Inergia Oy